

SZÖVEG –
ACZÉL PETRA nyelvész, kommunikációkutató

SOROZAT –
KÖZVILÁGÍTÁS

TE RONGYOS ÉLET!

Tévedés, kedves Olvasó, hogy hamarosan az őszi következik, aztán pedig a tél. Méghogy csak két évszak lenne hátra az évben? Ugyan már! Legalább 28 vár még ránk. Legalábbis a divatipar szerint, amely egy évben 52 mikroszezont különböztet meg.

- ◆ A gyorsdivatban egy ruházat hét napig érvényes. A nagy divatházak, a haute couture tervezői ugyan most készülődnek az ún. „őszi-téli” divathétre, valójában azonban az őszi-téli szókapcsolat használata már csak jelképes főhajtás a tradíciók előtt. Pontosabban, az egyre távolabbi természeti jelenségek előtt. Hiszen a kifutókon téltre is ujjatlan, pucérlábas-miniszoknyás modelleket ajánlanak, áttetsző anyagokból, papucsokkal, mintha csak kánikula lenne. A tavaszi-nyári kollekciókban pedig gyapjúgarbók és turbános sapkák tűnnek fel a kétdimenziós vékonyságú női testeken. A ruhának nincs többé köze az időjáráshoz, legyen az éghajlati vagy az évszakok körforgásához kapcsolódó. Egyedül a személyiség kibontakozásához van köze, az individuum majdnem korlátok nélküli kiteljesedéséhez. Amelynek igazán a gyártás és kereskedelem parancsolhat, hiszen a nagy bolthálózatok valamennyi üzletébe világszerte hetente legalább kétszer (!) érkezik új áru. A legstílusosabb márkák ezzel elérték, hogy a gyorsdivat olcsóbb legyen a reálisnál és a vevő mohóbb a normálisnál. A munkafeltételek pedig embertelenebbek az elképzelhetőnél. Mert a lánc végén varrógépek mellett görnyedő, nyomorgó életük fenntartásáért küzdő nők és gyerekek – a gyorsdivat rabszolgái – dolgoznak. Éhbérért, elképesztő gyorsaságra kényszerítve, nem nyolc órában, nem szabályos körülmények között. És Európában is, nemcsak Bangladeshbben, ahol az elegáns nevű óriásvárosban, a Rana Plazában 1300-an haltak meg, amikor az épület összeomlott. Közel annyian, mint a 2001. szeptember 11-i tragédiában, New Yorkban... A pólók, szoknyák, amelyekkel nem sokkal a haláluk előtt végeztek az ott dolgozó asszonyok, már rég túl vannak az akciós időszakon is egy csillogó bécsi vagy budapesti ruhaáruházban. Sőt, valószínűleg már ki is dobták őket, mint ahogy azt az évi 10,5 millió tonna megunt textilt, amelytől csak az Egyesült Államokban válnak meg a ruhatulajdonosok. Arról pedig még nem is szóltunk, hogy a ruhák bolti cseréjének egyik leggyakoribb oka, hogy leszakadt az egyik gombjuk.

Ha azt mondjuk, „nincs egy rongyom, amit felvehetnék”, tehát igazunk van. A gyártó rongyot gyárt, és az embert ronggyá teszi érte. A divat körforgásából, az 52 szezon feszítő ritmusából az édesanyánk varrta szoknya, a nagymama kötött sál ragadhat ki minket. A szeretet idejét és realitását. Mielőtt tehát megrendelnénk a következő pólót a szupercégtől, érdemes kezünkbe venni ezeket a darabokat. És az ablakon kinézve elfogadni, hogy nem a ruha teszi az évszakot. ◆